

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 11, Sayı: 143, Ağustos 2023, s. 209-219

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.70411>

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date
2.06.2023

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date
29.08.2023

Uzm. Öğrt. Alan AKDAĞ

Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Yönetimi
akdag_alan@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Engin İŞ

Artuklu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü
enginis47@gmail.com

ÖĞRETMENLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIM DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin sosyal medya kullanım deneyimlerini incelemektir. Araştırma betimsel tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında Mardin İli ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan ve olasılıklı örnekleme yöntemle seçilen toplam 197 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmanın veri analizinde katılımcıların betimsel istatistiklerle birlikte frekans (f) ve yüzde (%) gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırmada katılımcı öğretmenlerin %82,7'si sosyal medya kullanımının sosyalleşme aracı olarak gördüklerini yani katılımcı öğretmenlerin yaklaşık 4/3'nun sosyal medya kullanımını bir sosyalleşme aracı olarak algıladıkları, sosyal medyaya ayrılan günlük süre dağılımları incelendiğinde; öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısına yakını (%47,2) günlük internet kullanımına 1-2 saat şeklinde zaman ayırdıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin en çok yaklaşık olarak yarısına yakını (%41,6) Instagramı kullandıkları, ikinci olarak %24,9 Twitter ve en az olarak %8,6 facebook kullandıkları sonuçları elde edilmiştir. Günümüzde artık etkili öğretmenin görev ve rolleri için sadece genel

kültürü, konu alanı bilgisi, mesleki bilgi ve becerileri güçlü olmanın yanına etkili ve verimli sosyal medya kullanma becerisi de ekleneceği belirtilebilir.

Anahtar kelimeler: Medya, Sosyal Medya, Sosyalleşme

EXAMINATION OF TEACHERS' SOCIAL MEDIA USE EXPERIENCES

Abstract

The purpose of this research is to examine teachers' social media usage experiences. The research is in the descriptive survey model. The population of the research consisted of a total of 197 people working in primary, secondary and high schools in Mardin in the 2022-2023 academic year and selected by the probability sampling method. In the data analysis of the research, descriptive statistics such as frequency (f) and percentage (%) were used together with the descriptive statistics of the participants. In the research, 82.7% of the participating teachers saw the use of social media as a means of socialization, that is, about 4/3 of the participating teachers perceived the use of social media as a means of socialization. It has been determined that nearly half of the teachers (47.2%) allocate 1-2 hours to daily internet use. It was found that almost half of the teachers (41.6%) used Instagram at the most, followed by Twitter with 24.9% and Facebook by at least 8.6%. Today, it can be stated that for the duties and roles of an effective teacher, the ability to use social media effectively and efficiently will be added to the general culture, subject area knowledge, professional knowledge and skills, as well as being strong.

Keywords: Media, Social Media, Socialization

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İçinde bulunduğumuz, bilgi çağı olarak adlandırılan bu çağın en önemli araçları; bilişim teknolojileridir. İnsanların hayatlarının her anında her türlü kaynak ve bilgiye ulaştığı araçlar olmuştur. Bu teknolojik araçlar sayesinde bireyler hızlı bir şekilde bilgiye kolay ulaşma, bilgi üretme, bu bilgileri paylaşma ve depolama imkânına kavuşmuştur. Bütün bu olgular, günlük yaşantımızı da değiştirerek bir bilişim kültürünü oluşturmuştur.

İnternet kullanımı ile oluşan sosyal medya kullanımı günümüzde en çok göze çarpan önemli kavramlardır. Sosyal medya, kullanıcılarına bilgi, duygu, düşünce ve yaşadıkları anları video ve fotoğraf paylaşma olanağı tanıyan, karşılıklı iletişim kurulmasını sağlayan çevrimiçi araçlar için kullanılan bir ifadedir. Sosyal medyanın gelişimi ve hızla yayılması, internetin yoğun bir şekilde kullanımı sonrasında ortaya çıkmıştır. Günümüzde sosyal medyanın en önemli görevlerinin başında insanlar arasında karşılıklı etkileşime dayalı olarak iletişimi kolaylaştırması ve bunun sonucunda sosyalleşmede imkânlar sunmasıdır.

Son yıllarda toplum “internet” olarak ifade edilen tarihin en önemli buluşlarından birisiyle tanışma fırsatı bulmuştur. Dünyanın gelişmesiyle birlikte sanal dünyada da büyük gelişmeler yaşanmıştır. İnternet teknolojisinin yirmi birinci yüzyıldan başlayan hızlı ilerleyişi ve bu teknolojiyi kullananlardaki sayısının en üst seviyelere çıkmasından dolayı, modern dünyada faaliyet gösteren kurumlar ve işyerleri çalışma şartlarını bu yönde güncellemiştir. İnternet teknolojisinin getirdiği yenilikler ve insanlar için sağladığı kolaylıklara bakıldığında, insanların

birbirleriye iletişimini ciddi anlamda kolaylaştıran bir araç olduğu görülmektedir. İnternetin sağladığı imkânlar aracılığıyla insanlar arasındaki iletişimin birden fazla olanağa sahip olması, bilgi paylaşımını anlık olarak sağlayarak, insanların birbiriyle sıkı bir iletişim halinde olabilmesine imkân tanımıştır (Sevinç, 2012). Sosyalleşmek, öncesinde daha çok yüz yüze bir iletişim ve etkileşim şekli olarak görülürken, bugün artık fiziki aktivitenin yanı sıra sanal medya araçları aracılığıyla gerçekleşen bir sosyalleşme süreci de yürütülebilmektedir. Süreçleri günümüze kadar yüz yüze etkileşimlerin baskın olduğu bir formda gerçekleşmiştir. Bu sosyalleşme şekli, hem sosyal medya vb. hem de gerçekliği birlikte sürdürmektedir.

Günümüzde bu etkileşim biçimi özellikle gençler arasında yaygınlık kazanmaktadır. Bugünün şartları gereği insanların büyük çoğunluğu interneti aktif bir şekilde kullanmaktadır. İnternetin bu denli talep görmesinin sebeplerinden en önemlisi bilgi ve bu bilgiye erişilmesinin kolay olması olmuştur. Sanal ağlar, insanların tümünü ilgilendiren yaklaşımların paylaşıldığı sanal insan topluluklarıdır. Sanal mecralar başlangıçta insanların yakınlarında olan kişilerle iletişim sağlamak ve bu iletişimi devam ettirmek amacıyla kullanılırken, bugün ticaret, sanat, eğitim vb. pek çok alanda kullanılan bir alan haline almıştır. Sosyal medyanın doğru bir şekilde kullanımında eğitimde kolaylıklar sağlayacağı açık bir gerçektir. Sosyal medyanın eğitim konusunda, öğretim süreci etkinlikleri, sınıf düzeni gibi konularda öğretmenlerin yararlanabileceği fikirler ortaya çıkarılması ve bu bilgilerin paylaşılması noktasında önemli imkânlar sunmaktadır. Sosyal medya öğretmenlere kolaylık sağlayacak ve eğitim alanında kullanabileceği pek çok içerik ve teknik sunmaktadır. Eğitimciler sosyal medyada beğendiği içerikleri derslerinde kullanma ve uygulama imkânına sahip olmaktadır. Bununla beraber sosyal medya; öğrencilerin gelişmesine ve iletişim kurma yeteneklerinin gelişmesine de katkı sunmaktadır (Duran ve Bayar, 2020).

Bununla birlikte internetin günlük yaşamda gittikçe fazla kullanılması ile birlikte aile içinde iletişimin azalması, bireylerin sosyalleşmesinde olumsuz etkileri olmaktadır. Bireylerin hoşlarına gitmesi ve ilgilerini çekmesi nedeniyle aşırı internet kullanımından dolayı, sosyal hayattan kopma ve internet bağımlısı haline gelmeye başlamışlardır. Bireyler günlük yaşamlarında, interneti kullanmadıklarında kendilerini kötü hissettikleri ve yaşamlarında birtakım antisosyal problemler yaşadıkları, sorumluluk ve görevlerini yerine getiremedikleri belirlenmiştir.

İnternet kullanımı günümüzde hayatımızın tüm alanlarında vazgeçilmez olarak yer almaya başlamıştır. İnternet kullanıcılarının sayısı Türkiye’de her gün teknolojisinin kullanım alanlarının genişlemesiyle katlanarak artmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte internet kullanımı ülkemizde bireylerin bilgiye ulaşma, sanal ortamda sosyal aktivitelere katılma ve akademik çalışmalarda yararlanma gibi birçok farklı alanlarda internetin sunduğu hizmetlerden faydalanılmaktadır.

Türkiye’de İnternet’e erişimi olan hane oranı 2007’de %19,7’ den 2010 yılında %41,6’ya, 2013 yılında %49,1 ve 2022 yılı itibariyle %94,1 gibi bir orana yükselmiştir. İnternet kullanımında 16–74 yaş grubundaki bireylerde ki oranlar incelendiğinde 2007’de %30,1’den 2010’da %41,6’ya aynı şekilde 2021 yılında %82,6 ve 2022 yılında %85,0 yükselmiştir. Ülkemizde internet kullanım oranlarının her yıl artarak yükselmesi beklenmektedir (TÜİK, 2011; TÜİK, 2013; TÜİK, 2021; TÜİK, 2022).

Türkiye’de İnternet’e erişimi hane halkı bilişim teknolojileri kullanımında, 2021 yılında %92,0 olarak gerçekleşen oran 2022 yılında %94,1 gibi yüksek bir internete erişim oranına

yükselmiştir. Türkiye’de 2022 yılında İnternet’e erişimi cinsiyet bakımında kadınlarda %80,9 iken, erkeklerde ise bu oran %89,1 olarak çıkmıştır. Son dönemlerde bireylerin internet kullanım amaçları; özellikle e-devlet hizmetlerinin kullanım faaliyetleri göz önüne alınarak, İnternet üzerinden kamu hizmetlerinden yararlanmak için kullanan bireylerin oranı %68,7 olmuştur (TÜİK, 2022).

Türkiye’de İnternet’e erişimi hane halkı bilişim teknolojileri kullanımında, 2022 yılında %94,1 gibi yüksek bir İnternete erişim oranına yükselmiştir. Şüphesiz bu yüksek kullanımda öğretmenlerin çok yüksek orana sahip olduğu bir gerçektir. Günümüzde, neredeyse öğretmenlerin tamamına yakını veya tamamının evlerinde, okullarında ve arkadaş ortamlarında devamlı olarak medya araçları ile iç içe olduğunu söylemek mümkündür. Hatta öğretmenlerin günlük çlaışmavakitlerinin büyük bir kısmını okullarda ders süreçlerini etkin kullanmak için internet ve sosyal medya araçlarıyla geçirmektedirler.

Öğretmenler; Ülkelerin kalkınması, toplumların refah ve mutluluğu için iyi yetişmiş nitelikli nesillerin yetiştirilmesinde etkin rolleri vardır. Öğretmenlerin, öğretmek, öğrenme sürecini yönlendirmek için konu alanı ile ilgili bilgi ve becerilere sahip olmalıdırlar. 21. yy öğrencilerini yetiştiren öğretmenlerin teknoloji ve sosyal medya kullanımı açısından gerekli bilgiye sahip olması ve gelişmeleri takip etmesi gerekir. Etkili bir eğitim ve etkili bir okuldan söz etmek için öncelikle öğretmenlerin teknoloji kullanımında etkili olması gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin sosyal medya kullanım deneyimlerini incelemektir. Yapılan literatür incelenmesinde sosyal medya üzerine birçok araştırma bulunmasına karşın, “öğretmenlerin sosyal medya kullanım deneyimlerini” inceleyen bir araştırmaya rastlanılmamıştır (Çam, 2012; Talayhan, 2012; Burak, 2016). Öğretmenlerin sosyal medya kullanım sürelerinin hangi düzeyde olduğu, öğretmenlerin en fazla kullandıkları sosyal medya araçlarının belirlenmesi ve öğretmenlerin sosyal medya kullanımının sosyalleşmelerine etkisine ilişkin algılarının incelenmesi önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin sosyal medya kullanımının sosyalleşme aracı olarak uygun bulma algıları nedir?
2. Öğretmenlerin sosyal medyayı günlük olarak kullanım süre dağılımları nasıldır?
3. Öğretmenlerin sosyal medyayı kullanımının günlük yaşantıya faydalı olmasına yönelik algıları nedir?
4. Öğretmenlerin hangi sosyal medya türünü kullandıklarına ilişkin algıları nedir?

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Deseni

Araştırma betimsel tarama modelindedir. Tarama modeli bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaç edinen çalışmalardır (Büyüköztürk, 2023). Karasar (2019) ise tarama modellerini, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımları olarak tanımlamıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında Mardin İli ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan ve olasılıklı örnekleme yöntemle seçilen toplam 197 kişi araştırmanın

örneklemine oluşturmuştur. Araştırmanın katılımcı grubu oluşturulurken araştırmaya katılan öğretmenlerin “sosyal medya” kullanmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu sayede, araştırmaya mevzu olan sosyal medya kullanan bireylerin tecrübelerinin yansıtılması amaçlanmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Betimsel Özelliklerine İlişkin Frekans Analizleri

Değişken		N	%
Cinsiyet	Kadın	74	37,6
	Erkek	123	62,4
Yaş	30 Yaş altı	44	22,3
	31-45 Yaş	129	65,5
	46 Yaş ve Üzeri	24	12,2
Kıdem	1-5 yıl	44	22,3
	6-10 yıl	56	28,4
	11-15 yıl	31	15,7
	16 yıl ve üzeri	66	33,5
Toplam		197	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya 197 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde 74 öğretmen (%37,6) kadın, 123 öğretmenin (%62,4) erkek olduğu görülmüştür. Katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde 44 öğretmenin (%20,5) 30 yaş altı, 129 öğretmenin (%65,5) 31-45 yaş, 24 öğretmenin (%12,2) 46 yaş ve üzeri aralığında olduğu görülmektedir. Aynı şekilde öğretmenlerin kıdem dağılımları incelendiğinde; 44 öğretmenin (%22,3) 1-5 yıl, 56 öğretmenin (%28,4) 6-10 yıl, 31 öğretmenin (%15,7) 11-15 yıl, 66 öğretmenin (%33,5) 16 yıl ve üzerinde kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi Süreçleri

Araştırmanın verileri, Uzunsakal ve Yıldız (2018) tarafından geliştirilen ‘sosyal medya kullanımının öğretmenlerin sosyalleşmesine etkisi’ ölçek formundaki betimsel özellikler kullanarak elde edilmiştir. Sosyal medya kullanımının öğretmenlerin sosyalleşmesine etkisi ölçeği Uzunsakal ve Yıldız (2018) tarafından geliştirilen tarafından tüm geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarından sonra ortaya çıkan 33 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin güvenilirliği kapsamında Cronbach's Alpha değeri, .932 olarak bulunmuştur. Ayrıca, kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum aralığındaki sıklık ifadeleri ile derecelendirilen 5’li Likert tipindeki bir ölçektir. Ölçeğin 33 maddelik son halinden alınabilecek maksimum hizmetkâr liderlik puanı 165iken, minimum puan 33’dir. Ölçek elektronik ortamda hazırlanıp “Google form” ile öğretmenlere ulaştırılmıştır. Toplanan formlarda yer alan veriler bilgisayar ortamına sayısal olarak yüklenmiş ve analiz edilmeden önce verilerin normal dağılım

gösterip göstermediği SPSS programı kullanılarak test edilmiştir. Araştırmanın veri analizinde katılımcıların betimsel istatistiklerle birlikte frekans (f) ve yüzde (%) gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara yer verilmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Sosyal Medya Kullanımının Sosyalleşme Aracı Olarak Uygun Bulma Sonuçları

	n	%
Evet	163	82,7
Hayır	34	17,3
Toplam	197	100,0

Tablo 2’de görüldüğü üzere öğretmenlerin internet kullanımının Sosyalleşme Aracı Olarak uygun bulma durumu dağılımı incelendiğinde 163 öğretmen (%82,7) evet, 34 öğretmenin (%17,3) hayır olduğu şeklinde görüş bildirdiği görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sosyal medyayı kullanımını sosyalleşme aracı olarak algıladıkları ifade edilebilir.

Aşağıda yer alan tabloda araştırmaya katılan öğretmenlerin internet kullanımının günlük yaşantıya faydalı olma durumu dağılımına ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Sosyal Medyayı Kullanımının Günlük Yaşantıya Faydalı Olma Durumu İlişkin Sonuçlar

	n	%
Evet	193	98,0
Hayır	4	2,0
Toplam	197	100,0

Tablo 3’de görüldüğü üzere öğretmenlerin sosyal medya kullanımının günlük yaşantıya faydalı olma durumu dağılımı incelendiğinde 193 öğretmen (%98) evet, 4 öğretmenin (%2) hayır olduğu şeklinde görüş bildirdiği görülmüştür. Bu bağlamda öğretmenlerin tamamına yakını sosyal medya kullanımının günlük yaşam açısından faydalı buldukları algısına sahip oldukları ifade edilebilir.

Aşağıda yer alan tabloda araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medyaya ayrılan günlük süre dağılımına ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Sosyal Medyaya Ayrılan Günlük Süre Dağılım Sonuçları

	n	%
30 dk.dan az	17	8,6
30 dk-1 saat arası	60	30,5
1-2 saat	93	47,2
4 saat ve fazlası	27	13,7
Toplam	197	100,0

Tablo 4’de görüldüğü gibi öğretmenlerin sosyal medyaya ayrılan günlük süre dağılımları incelendiğinde; 17 öğretmenin (%8,6) 30 dk.dan az, 60 öğretmenin (%30,5) 30 dk-1 saat arası, 93 öğretmenin (%47,2) 1-2 saat, 27 öğretmenin (%13,7) 4 saat ve fazlası şeklinde zaman ayırdıkları görülmektedir. Bu verilere göre öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısına yakını (%47,2) günlük internet kullanımına 1-2 saat ayırdıkları görülmektedir. Bu bulgular öğretmenlerin 30 dk bile olsa günlük olarak sosyal medyayı kullandıkları şeklinde açıklanabilir.

Aşağıda yer alan tabloda araştırmaya katılan öğretmenlerin kullandıkları sosyal medya türü dağılımına ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Kullandıkları Sosyal Medya Türü Dağılım Sonuçları

	n	%
Facebook	17	8,6
Twitter	49	24,9
Youtube	26	13,2
Instagram	82	41,6
Diğer	23	11,7
Toplam	197	100,0

Tablo 5’de görüldüğü gibi öğretmenlerin kullandıkları sosyal medya türü dağılımları incelendiğinde; 17 öğretmenin (%8,6) Facebook, 49 öğretmenin (%24,9) Twitter, 26 öğretmenin (%13,2) Youtube, 82 öğretmenin (%41,6) Instagram, 23 öğretmenin (%11,7) diğer medyaları kullandığı görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısına yakını (%41,6) Instagramı kullandıkları görülmüştür. İkinci olarak katılımcı öğretmenlerin %24,9 Twitter kullandıkları ifade edilebilir. Katılımcı öğretmenler en az olarak %8,6 facebook kullandıkları söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin sosyal medya kullanım deneyimlerini incelemektir. Öğretmenlerin sosyal medya kullanımının sosyalleşme aracı olarak algıları incelendiğinde 163 öğretmen (%82,7) evet, 34 öğretmenin (%17,3) hayır olduğu şeklinde bir sonuç elde edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin yaklaşık 4/3’nun sosyal medya kullanımını bir sosyalleşme aracı olarak

gördüklerini ifade edebiliriz. Aynı şekilde öğretmenlerin sosyal medya kullanımının günlük yaşantıya faydalı olma durumu ilişkin algıları incelendiğinde 193 öğretmen (%98) evet, 4 öğretmenin (%2) hayır olduğu şeklinde sonuç elde edilmiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin tamamına yakını sosyal medya kullanımının günlük yaşam açısından faydalı buldukları algısına sahip oldukları ifade edilebilir.

Bu verilerden yola çıkılarak, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sosyal medyayı kullanımını sosyalleşme aracı olarak uygun buldukları sonucuna da varılabilir. Katılımcıların sosyal medya araçlarını iletişim kurma ve güncel olayları takip etme ve bilgi paylaşımı gibi konularda önemsedikleri söylenebilir. Kırnık, D., Pepeler, E., & Özbek, R. (2018), yaptıkları araştırmada İnsanlar biyolojik yönünün yanında sosyal bir varlık olmasından dolayı sohbet etmeyi, yorum yapmayı, belli konularda fikir paylaşmayı ve paylaşımları hakkında dönüt almayı, çevresi tarafından takdir edilmeyi, benzer ilgiye ve fikre sahip insanlarla iletişim kurmayı, sosyal ağlarda zaman geçirmeyi, güncel olayları takip etmeyi ve çeşitli etkinliklere katılmayı önemsedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Duran ve Bayar (2020) öğretmenlerin sosyal medya kavramına ilişkin algılarını 1.iletişim, 2.paylaşım, 3.kişisel bilgi, 4.sanal bilgi, 5.aracı, 6.tehlike, 7.sosyalleşme, 8.dünya, 9.zaman makinası ve 10.hırsız olarak sıraladıkları sonuçlarına ulaşmışlardır. Literatürde bu bulgular Talayhan (2012), Biliciler (2018) ve Salihoğlu'nun (2022) araştırmalarındaki sonuçlara benzerdir. Ayrıca elde edilen bu sonucun sosyal medya kullanımının; öğretmenlerin sosyal ve kültürel yönden gelişmesine, iletişim ve etkileşim kurma becerilerinin gelişmesine katkı sağladıklarına inandıkları şeklinde ifade edilebilir. Araştırmamızda elde edilen sonucun literatürde yapılan araştırma sonuçları ile uyumlu ve benzer olduğu söylenebilir.

Katılımcıların sosyal medyaya ayrılan günlük süre dağılımları incelendiğinde; 17 öğretmenin (%8,6) 30 dk. dan az, 60 öğretmenin (%30,5) 30 dk-1 saat arası, 93 öğretmenin (%47,2) 1-2 saat, 27 öğretmenin (%13,7) 4 saat ve fazlası şeklinde zaman ayırdıkları görülmektedir. Bu verilere göre öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısına yakını (%47,2) günlük internet kullanımına 1-2 saat ayırdıkları görülmektedir. Genel olarak öğretmenlerin günlük en az 30 dk. sosyal medyaya zaman ayırdıkları sonucuna varılabilir. Kırnık, D., Pepeler, E., & Özbek, R. (2018), yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının %40,4'ü günde 2 ile 4 saat arasında interneti kullandıklarını tespit etmişlerdir. Küçükali (2016) araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin tamamına yakınının sosyal medyayı eğlenmek ve rahatlamak için günde ortalama 3 saat kullandıklarını tespit etmiştir. Çakmak (2014) yaptığı çalışmada öğrencilerin % 44,9' unun günlük internet kullanım sıklığının ortalama 2-5 saat olduğunu, günlük sosyal medya kullanımı ile ilgili Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Tutumları: Malatya İl Örneği 43 olarak ise öğrencilerin % 34,9' unun günde 2-5 saat sosyal medyayı kullandığını ve % 52,9'unun sosyal medyayı en az 5 yıldır takip ettiğini ifade etmiştir. Döş ve Özşahin (2019) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çok düşük olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmamızda öğretmenler sosyal medya ortamında günlük olarak 1-2 saat ayırmakla beraber çok yüksek bir bağımlılıktan söz edemeyiz. Araştırma sonuçlarının literatürdeki çalışma sonuçları ile uyumlu olduğu ifade edilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kullandıkları sosyal medya türü dağılımları incelendiğinde; 17 öğretmenin (%8,6) Facebook, 49 öğretmenin (%24,9) Twitter, 26 öğretmenin (%13,2) Youtube, 82 öğretmenin (%41,6) Instagram, 23 öğretmenin (%11,7) diğer medyaları kullandığı görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin en çok Instagramı(%41,6) ve Twitter(%24,9) kullandıkları görülmüştür. En az kullandıkları sosyal medya türü ise Facebook'tır(%8,6).

Araştırmada katılımcı öğretmenler sosyal medya aracı olarak en çok instagram kullandıkları sonucu elde edilmiştir. Instagram, sosyal medyada ücretsiz fotoğraf ve video paylaşım uygulamasıdır. Uygulama, kullanıcıların medya yüklemesine izin vermesi, medyalar filtrelerle, hashtag'ler ve coğrafi etiketleme ile düzenlenebilir olması, gönderiler herkese açık olarak veya önceden onaylanmış takipçilerle paylaşılabilmesi, kullanıcıların, diğer kullanıcıların içeriğine etiketlere ve konumlara göre göz atabilir ve trend olan içeriği görüntüleyebilir olması gibi birçok imkanlar sunmaktadır. Aynı şekilde kullanıcılar, içeriklerini kişisel bir beslemeye eklemek için fotoğrafları beğenebilir ve diğer kullanıcıları takip edebilir olması bireyler arasında sosyalleşme de katkı sağladığı söylenebilir. TÜİK,(2022) verilerine göre Türkiye’de bireylerin en fazla kullandıkları sosyal medya ve mesajlaşma uygulamaları Instagram %57,6, %67,2 ile YouTube ve %82,0 ile WhatsApp olmuştur. Araştırmamızda elde edilen sonuçların TÜİK verileri ile uyumlu oldukları söylenebilir.

Sosyal medyanın doğru kullanımda öğretmenler için hem sosyalleşme alanında hemde mesleki yaşamlarında yol gösterici bir teknolojik araç olduğu söylenebilir. Sosyal medya öğretmenlere; çeşitli platformlarda bilgi, video ve fotoğraf içerikleri paylaşımı gibi çeşitli yeni imkânlar sunmaktadır. Ayrıca sosyal medyanın; öğretmenlerin sosyal ve kültürel yönden gelişmesine, iletişim ve etkileşim kurma becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır.

Bunun yanı sıra öğretmenlerin sosyal medya kullanımını mesleki alanlarında kullanmaları önemli olduğu söylenebilir. Günümüzde artık etkili öğretmenin görev ve rolleri için sadece genel kültürü, konu alanı bilgisi, mesleki bilgi ve becerileri güçlü olmanın yanına etkili ve verimli sosyal medya kullanma becerisi de ekleneceği belirtilebilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar göre katılımcılar, sosyal medya araçlarının kullanımının öğretmenler arasında işbirlikçi ve karşılıklı etkileşimin artmasına, sosyal ilişki ve iletişimin gelişmesine katkı sağladığı gibi öğretmenler arasında sosyal bağlılığı artırmada bir role sahip olduğuna inandıkları ifade edilebilir.

Öğretmenlerin genel olarak sosyal medya kullanımını, sosyal medya paylaşımlarını takip etmeleri ile bir sosyalleşme aracı olarak algıladıkları sonucu elde edilmiştir. Öğretmenlerin sosyal medya araçlarını eğitim alanında etkin bir şekilde kullanılabilmesi için gerekli ortamlar hazırlanmalıdır ve “Sosyal Medya Okuryazarlığı” dersinin verilmesi sağlanmalıdır. Öğretmenlerin sosyalleşme için sosyal medya araçları yanı sıra sportif, sosyal ve kültürel gibi farklı aktiviteleri gerçekleştirmeleri önerilebilir. Sosyal medyanın olumlu etkilerinin yanı sıra öğretmenler üzerinde ki olumsuz etkileri de farklı araştırma yöntemleri kullanılarak araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Biliciler, G. (2018). *Sosyal medya kullanımını yönlendiren motivasyonel etkenler: kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı çerçevesinden sosyal medya kullanıcıları üzerine bir inceleme*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Burak, H. (2016). *Lise çağındaki ergenlerin internet kullanımlarının sosyalleşme düzeylerine etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Büyüköztürk, Ş. (2023). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.

- Coşkun, M. (2012). Gençlerin kimlik gelişimi ve sosyalleşme sürecine televizyon dizilerinin etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 28, 1-21.
- Çakmak, V. (2014). *İletişim Kaygısının Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Olan Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Örnek Olay İncelemesi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çam, E. (2012). *Öğretmen adaylarının eğitsel ve genel amaçlı facebook kullanımları ve facebook bağımlılıkları (SAÜ Eğitim Fakültesi Örneği)*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Döş, B., & Özşahin, C. (2019). Öğretmenlerin Sosyal Medya Bağımlılığı, Öğretmenlik Öz-Yeterlilikleri Ve Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 18(71).
- Duran E., Bayar A. (2020) Öğretmenlerin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşleri, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 24, 425-447.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Akademi Yayıncılık.
- Kırnık, D., Pepeler, E., & Özbek, R. (2018). Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımına ilişkin tutumları: Malatya il örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 25-45.
- Küçükali, A. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı: Atatürk Üniversitesi Örneği, *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 7(13), ss. 531-546.
- Salihoğlu, N.C. (2022). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sosyal Medya Kullanımlarının Mesleki Gelişimleri Açısından İncelenmesi*. Kahramanmaraş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.
- Sevinç, M.(2012). *SS Pazarlama İletişiminde Sosyal*. Optimist Yayın ve Dağıtım.
- TÜİK (2011). Türkiye İstatistik Kurumu, *2011 yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*, [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2011-8572](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2011-8572), Adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde erişilmiştir.
- TÜİK (2013). Türkiye İstatistik Kurumu, *2013 yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*, [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2013-13569](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2013-13569), Adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde erişilmiştir.
- TÜİK. (2018). *Türkiyen'in İnternet kullanım alışkanlıkları*. Türkiye İstatistik Kurumu, Ankara. <https://www.guvenliweb.org.tr/haber-detay/turkiyenin-İnternet-kullanim-aliskanliklari-tuik-2018>.
- TÜİK (2021). Türkiye İstatistik Kurumu, *2021 yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*, [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437), Adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde erişilmiştir.

- TÜİK (2022). Türkiye İstatistik Kurumu, *2022 yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*, [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022), Adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde erişilmiştir.
- Uzunsakal, E., & Yıldız, D. (2018). Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 14-28.